

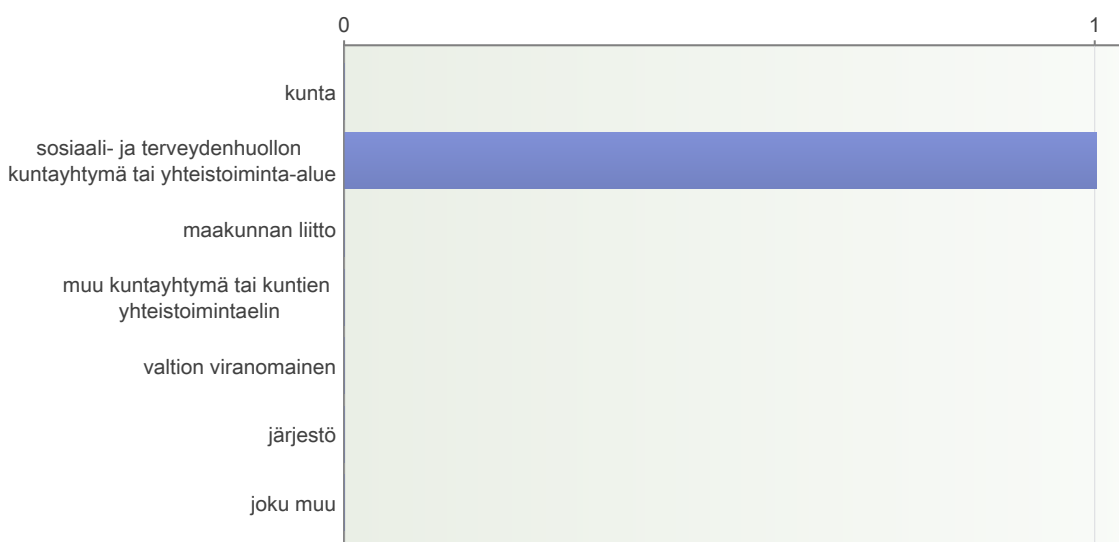
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä	Jaana Virtaniemi	Risto Kortelainen, 050 522 8677, risto.kortelainen@essote.fi	3.11.2016	valtuusto

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksen tavoitteen mukaisesti sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuu siirtyy 18 maakunnan tehtäväksi nykyisten kuntien ja kuntayhtymien sijaan Tämä tarjoaa järjestämiselle alueellisesti nykyistä vahvemman perustan.

Palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden takaamiseksi on erityistä huomiota kiinnitettävä laajojen peruspalvelujen järjestämiseen lähipalveluina. Palvelujen mahdollinen yhtiöittäminen myöhemmin voi vaikeuttaa palvelujen saatavuutta varsinkin harvaan asetuilla alueilla, joissa palvelumarkkinat eivät ole kehittyneitä tai niitä ei juuri ole.

Maakuntien asukkaiden palvelujen saatavuuden yhdenvertaisuus on arvioita myös asiakasryhmien näkökulmasta. Järjestämisen alueellisen perustan vahvistaminen ei johda suoraan väestön hyvinvointi- ja terveyserojen kaventumiseen.

On myönteistä, että sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakiluonnoksessa on kiinnitetty huomiota maakunnan velvollisuuteen yhteen sovittaa runsaasti palveluja käyttävien asiakas-ryhmien palvelut, joiden järjestämisestä koituvat suurimmat kustannukset. (Järjestämislaki 13 §)

Sote-palvelujen järjestämisen kannalta on tärkeää, kuinka kunnat ja maakunta onnistuvat hy-vinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Mm. iäkkään väestön osan palvelujen tarpeen ja käytön kannalta on oleellista kuinka asukkaiden toimintakykyä ja siihen vaikuttavia asioita voidaan tu-kea aikana ennen säännöllisiä palveluja. Samoin asumisen kehittämällä ja työllisyyden hoidol-la on suuri merkitys sen kannalta kuinka laaja ja millainen on sosiaali- ja terveystalouden käyt-täjäkunta sekä palvelujen tarve ja kysyntä.

Valinnanvapausmalli voi toteutumistavasta riippuen vaikeuttaa sote-palvelujen yhdenvertaista saatavuutta. Valinnanvapausmallia on arvioita asukasnäkökulmasta niin, ettei mallin toteuttaminen johda väestön hyvinvointi- ja terveystalouden kasvuun.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Kustannusten hillinnän tavoite ei välttämättä toteudu ainakaan uudistuksen ensimmäisessä vai-heessa. Hallinto- ja palvelureformin laajuudesta aiheutuu, että toimeenpanovaiheessa kustan-nukset voivat nousta ensimmäisinä vuosina. Tämä on osoitettu reformeja ja yhdistymisiä kos-kevissa hallinnon tutkimuksissa (ns. muutoskustannukset). Maakuntien tehtäviä ja velvoitteiden tulee olla tasapainossa taloudellisen liikkumavaran kanssa ja tehtävien päällekkäisyyksiä on edelleen purettava. Maakuntien omalla rahoituksella, verotusoikeudella, on taloustavoitteiden toteutumisen kannalta merkitystä.

Kustannusten kasvun hillintään vaikuttaa myös se, mikä on lakisääteisten palvelujen järjestämisvelvoitteiden rinnalla maakunnan palvelulupauksen sisältö. Jos maakuntien rahoituksen taso on oikeassa suhteessa palvelulupaukseen, voidaan kustannuskehitykseen vaikuttaa.

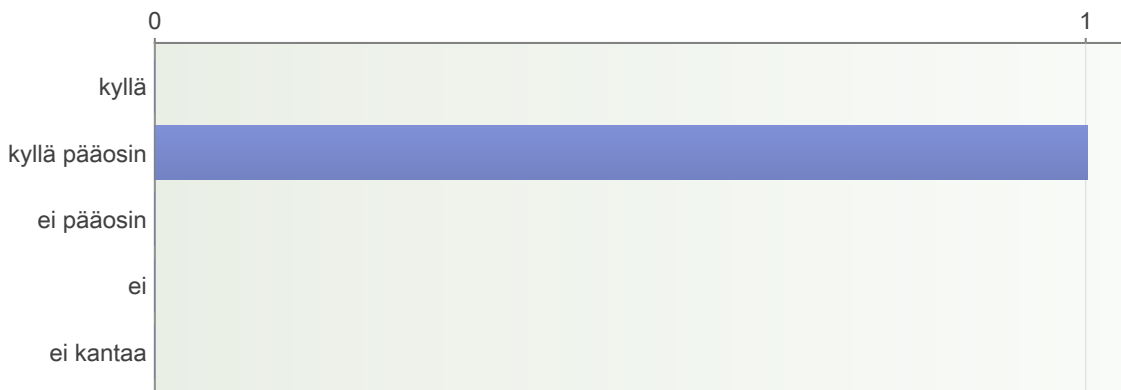
5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksissa kansanvaltainen demokratia jää osin suppeaksi. Lainsäädäntö määrittelee suoraan maakunnan konsernirakennetta, maakunnilla ei ole ainakaan alkuun verotusoikeutta ja valtion ohjausta toteutetaan myös operatiivisella tasolla. Järjestäjän oikeuteen päättää palveluiden tuotantotavasta kohdistuu useita rajoitteita (yhtiöittämisvelvollisuus, valinnan vapauslinjaukset ja yhteistoiminta-alueen sopimiseen kohdistuva ohjaus sekä järjestämisvastuu siirrot joissakin tapauksissa yliopistosairaaloiden maakuntien tehtäviksi).

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Vastaajien määrä: 1

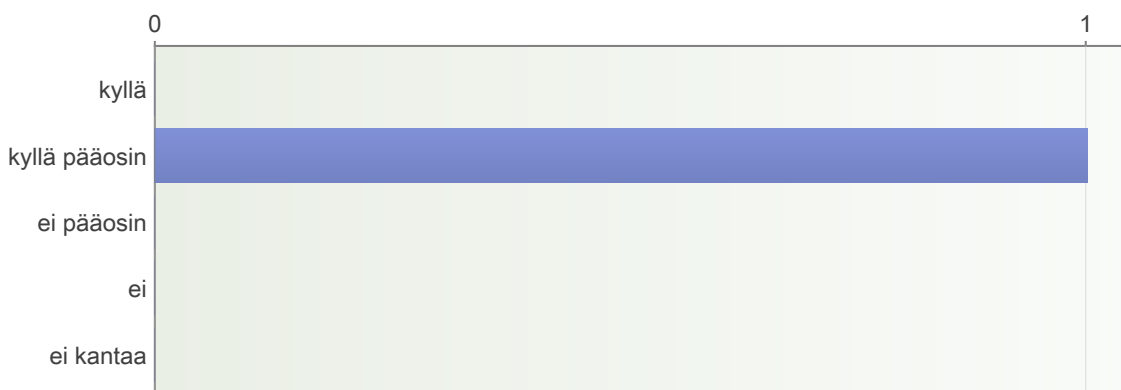

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakuntalaki ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki koskevat hallinnon järjestämistä. Erityislainsäädäntö vaatii myös tarkastelua, joten yleislakien suhde erityislakeihin on vielä auki, esim. sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapautta koskeva lainsäädäntö, jonka vaikutusta on vielä vaikea arvioida kokonaisuudessaan

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakunnan tehtävissä on mainittu pelastustoimi. Sen sijaan ensihoito on sote-järjestämislain 11 § mukaan viiden yliopistosairaalan sijaintimaakunnan tehtävänä. Ensihoito tulee lisätä maakunnan tehtäviin. Pelastustoimi ja ensihoito tulee nähdä oleellisena osana sosiaali- ja terveystalouden integraation toteuttamista, koska erityisesti haja-asutusalueilla pelastustoimen, ensihoidon ja soten yhteisellä toimintamallilla on saavutettavissa huomattavia hyötyjä sekä asiakkaille että toiminnan järjestämisessä. Ensihoidon irrottaminen tästä kokonaisuudesta ja näkeminen vain osana yliopistosairaaloiden

päivystysjärjestelmää kapeuttaa tarpeettomasti sen toiminta-ajatusta. Maakunnan tehtäviin kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon osalta tulee täsmentää, kuuluvatko niihin kokonaisuudessaan oppilas- ja opiskeluhuollon tehtävät, ml. koulukuraattorit. Maakuntalain 6 § 3 mom. kohdassa 3) on todettu tehtävistä, joita maakunta myös voi hoitaa: ”maakunnan ja sen alueen kaikkien kuntien tekemällä sopimuksella maakunnan hoidettavaksi kunnista siirretyt, maakunnan 1 momentissa tarkoitettuihin tehtävälöihin liittyvät tehtävät, joiden hoitamiseen kunnat ovat osoittaneet maakunnalle rahoituksen.” Tämä (alleviivattu) rajoittaa tarpeettomasti kuntien mahdollisuuksia halutessaan siirtää tehtäviä maakunnalle, joten lause ”maakunnan 1 momentissa tarkoitettuihin tehtävälöihin liittyvät tehtävät” tulee poistaa. Maa-kuntalain 7 § mukaan ”Maakunta voi sopia tehtävänsä järjestämistä vastuun siirtämisestä kunnalle, silloin kun siitä erikseen laissa säädetään”. Viittaus erikseen säätämiseen rajoittaa maakunnan mahdollisuutta siirtää tehtäviä kunnille. Säännös tulee muuttaa muotoon ”silloin kun maa-kunta ja sen alueen kunnat siitä yksimielisesti sopivat”. Maakuntalakiluonnoksessa maakunnan toimiala on tiukasti rajoitettu ja se voi hoitaa vain laissa mainittuja tehtäviä. Lakiluonnoksen mukaan kunnat voivat siirtää maakunnalle lakisääteisiin tehtäviin liittyviä tehtäviä vain, mikäli kaikki maakunnan kunnat ovat yksimielisiä ja rahoittavat toiminnan. Onko rajaus liian tiukka ja rajoittaako tarkoituksenmukaista tehtävien hoitoa.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

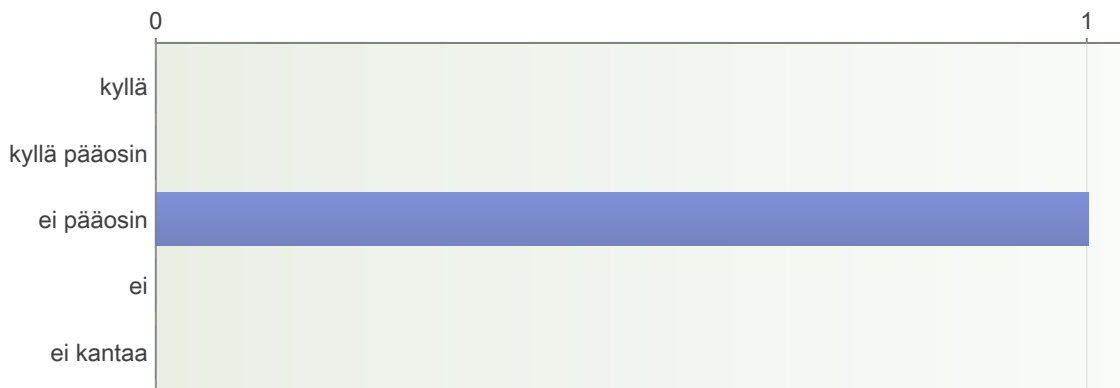

Avoimet vastaukset: kyllä

- Perusoikeuksien toteutumisen kannalta on tärkeää, ettei liian jäykkä lainsäädäntö muodosta es-tettä asukaslähtöiselle kehittämiselle ja palvelujen toteuttamiselle huomioiden maakuntien eri-tyispiirteet ja olosuhteet palvelujen tuottamisessa ja järjestämisessä varsinkin tavoitteena on hy-vinvointi- ja terveyserojen kaventaminen.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

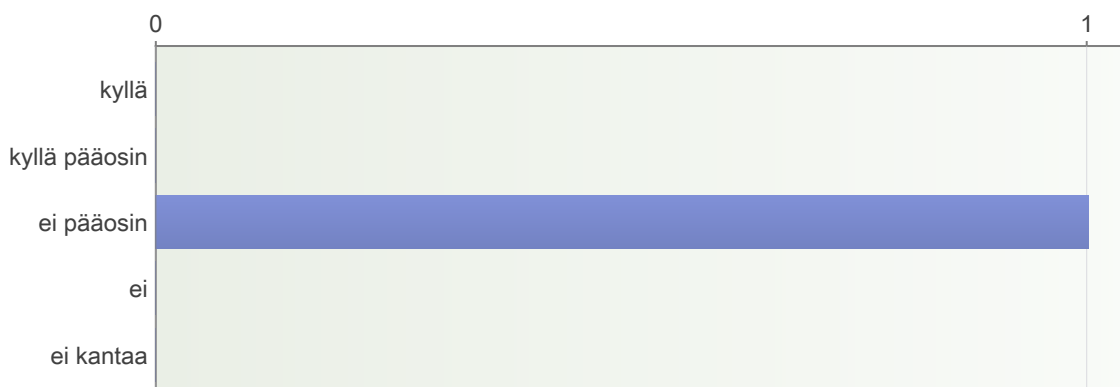

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Säännöskokonaisuus johtaa tässä muodossa ainakin kolmiportaiseen organisoitumiseen: maa-kunta, sen palvelulaitos ja sen tytäryhteisöt. Näin moniportainen organisaatio voi johtaa laajaan ja kalliiseen hallintojärjestelmään. Maakuntauudistuksessa perustetaan 18 itsehallinnollista maakunta, joiden hallinto- ja organisaatorakenne on vahvasti konserni. Maakuntakonsernin päätöksenteko, ohjaus ja johtaminen vaativat konserniohjauksen ja -johtamisen osaamista. So-siaali- ja terveystalouden järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksessa pelkästään tuo mukaan uudenlaisen hallinnollisen organisaatioasetelman. Maakuntien itsehallinnollisen jär-jestämistason päätöksiksi, linjauksia, rahoitusta ja valvontaan ulotetaan jatkossa monituottamisen ja asukkaiden valinnan vapaus mallin mukaisesti maakunnan omaan palvelulaitokseen ja sen julkisiin yhtiöihin sekä yksityisiin palvelujen tuottajiin. Ohjausmuotona korostuu sopimuksellisuus. Konsernihallinto on ohjaus- ja hallintotavallaan monella tapaa kompleksinen. Tämä nostaa hallinnon transaktiokustannuksia. Myös palvelukeskusten perustamisessa ei ole arvioita niiden kustannuksista.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Uudistuksen toimeenpanolle tulee olla riittävästi aikaa. Ajallinen vaiheistus vuodet 2019–2020 ja vuodet 2021–2023 on perusteltu.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksen 15 §:n mukaan maakunnan ja sen alueen kuntien on neuvoteltava valtuusto-kausittain niiden tehtävien hoitamiseen liittyvästä yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta. Neuvot-telu valtuustokausittain ei ole riittävä, säännös tulisi olla esim. muodossa vähintään joka toinen vuosi.

Esityksen 68 §:n mukaan maakuntahallituksen jäseneksi ei voida säännöksen mukaan valita maakunnan palvelulaitoksen tai tytäryhteisön palveluksessa olevaa, mutta maakunnan palve-luksessa olevien vaalikelpoisuus on laajempi. Säännökset ovat epäsymmetriset.

Esityksen 69 §:n mukaan maakunnan palvelulaitoksen hallitukseen tulisi voida valita myös henkilö, joka ei ole maakunnan asukas. Tällöin hallitukseen voitaisiin valita myös maakunnan ulkopuolisia osaavia ja tunnustettuja asiantuntijoita.

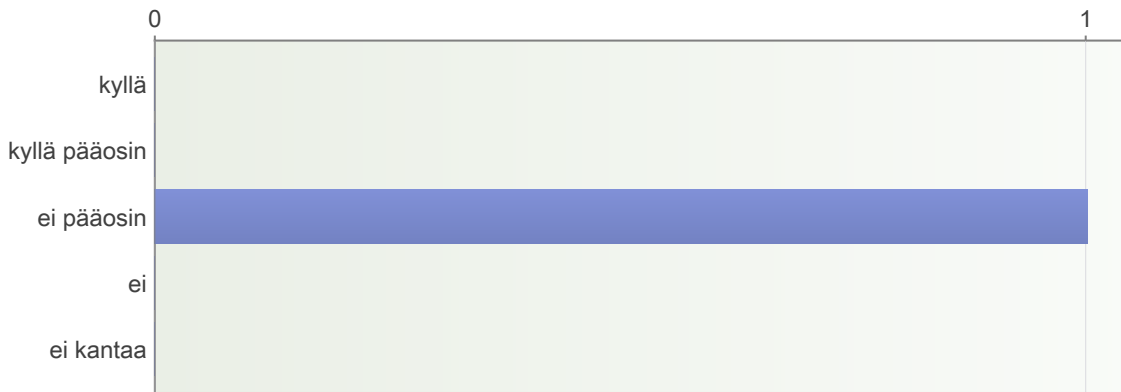
Esityksen 103 §:n kirjaukset maakunnan investoinneista ovat osittain ristiriitaisia. Maakunnalla on toisaalta mahdollisuus investointeihin ja sen tulee isoimmista investoinneista sopia yhteistyö-alueella ja valtion kanssa, mutta toisaalta siltä on kielletty pitkäaikaisen lainan ottaminen. Tämä estää isojen investointien toteuttamisen.

Esityksen §:t 124 ja 125. Maakuntalain 125 §:ssä todetaan, että maakunnan, maakuntakonser-nin tytäryhteisön ja maakunnan palvelulaitoksen on käytettävä 126—129 §:ssä tarkoitettuja palvelukeskusten tuottamia palveluja. 124 §:ssä todetaan kuitenkin, että palvelukeskukset tuot-tavat niille palveluja vain siltä osin kuin nämä eivät toimi kilpailutilanteessa markkinoilla. Tämä rajaus tulee selvyiden vuoksi lisätä myös 125 §:ään.

Valtakunnallisten palvelukeskusten tarpeellisuutta ei ole riittävän selkeästi osoitettu. ICT:n suu-ria järjestelmäratkaisuja lukuun ottamatta palvelukeskusten muodostaminen tulee jättää maakunnille. Koska maakuntakonsernit ovat suuria toimijoita, jo maakunnallisina palvelukeskukset kykenevät saavuttamaan suuruuden tuomat hyödyt.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

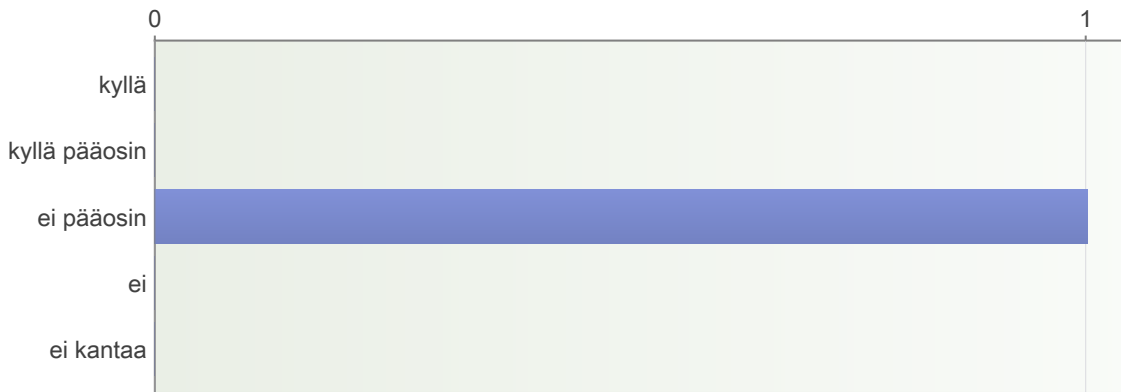
Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Vaikka lainkohdalla on tarkoitus turvata palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta, se mahdollistaa myös erittäin pitkälle viedyn palveluiden keskittämisen. Tietyn asteinen palveluiden keskittäminen on tarpeen kokonaiskustannusten hillitsemiseksi sekä riittävän ja osaavan henkilöstövoimavaran turvaamiseksi. Maakunnan asukkaiden palvelujen saatavuuden kannalta on suuri merkitys myöhemmin valinnanvapausmallin toteuttamistavalla. Lakiluonnoksen mukaan erityistason sairaanhoidon lisäksi myös sosiaalihuollon erityisryhmien tai muiden vaativien sosiaalipalvelujen palvelutuotannon toteutus voidaan osoittaa asetuksella säädettävän maakunnan tehtäväksi. Sosiaalihuollon erityispalvelujen keskittämisestä ja niistä palveluista, joita on tarkoitus keskittää, ei lausuntoa annettaessa ole tietoa. Tämä koskee mm. Vaalijan kuntayhtymää, joka tarjoaa sosiaalihuollon erityispalveluja monen maakunnan alueella Itä- ja Keski-Suomessa. Vaalijalan päätoimipaikka on Pieksämäen kaupungissa, joka on Etelä-Savon maakunnan kunta ja Essote kuntayhtymän jäsenkunta. Lakiluonnoksen 11 § 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi suurempiin kokonaisuuksiin koottuja palveluja koskevasta vastuusta ja päätösvallasta. Se maakunta, jonka tehtäväksi jokin palvelu on osoitettu, vastaisi mm. palvelun tarpeen, määrän ja laadun määrittelystä sekä palvelun tuottamistavasta. Muilla maakunnilla ei olisi päätösvaltaa keskitetyistä palveluista eivätkä ne saisi tuottaa ja hankkia muualta mainittuja palveluja. Muiden maakuntien ainoa vaikutusmahdollisuus keskitettyihin palveluihin olisi 16 §:n mukainen valtuustokausittain laadittava yhteistyösopimus. Tätä lain kohtaa voidaan pitää monelta tapaa ongelmallisena maakuntien itsehallinnon sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen kannalta. Esimerkiksi yliopistokeskussairaala maakunnat ovat lähtökohtaisesti ja määritelmällisesti erityisasemassa. Kuitenkin niiden valikoituminen perustuu huomattavan kauan tehtyihin valtion historiaustaisiin alueellistamislinjauksiin eivätkä yliopistokeskussairaaloitten maakunnat välttämättä poikkea aina kaikin osin kehittämisedellytyksiltään muista maakunnista.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa.

Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Yhteistyöalueen maakuntien keskenään solmima yhteistyösopimus on sinällään sopimusosa-puolia sitova. Sitovuus ei ole perustelua siltä osin, kun valtiolle on annettu toimivaltaa päättää maakuntien yhteistyösopimuksesta lakiluonnoksen 18 §:n mukaisesti. Valtioneuvoston ja minis-teriön laajat, avoimet ja tulkinnanvaraiset toimivaltuudet ohjata maakuntien operatiivista toiminta ja päätöksentekoa eivät ole perusteltuja maakunnan itsehallinnon toteutumisen kannalta.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

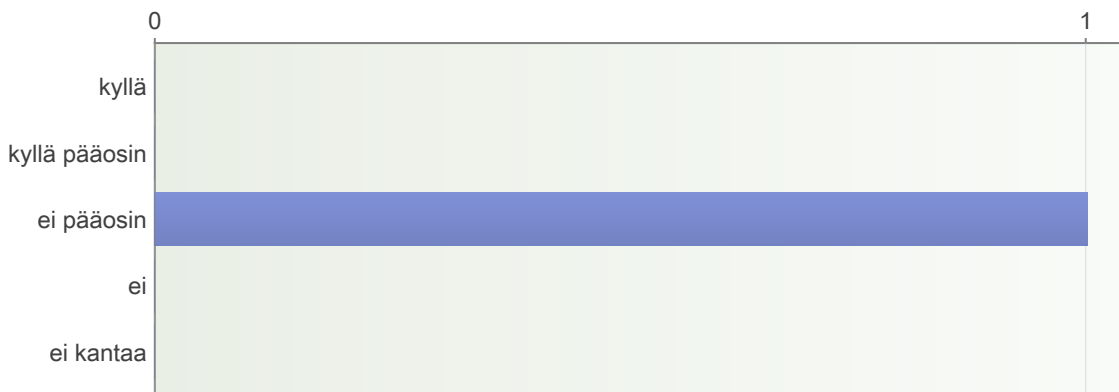
- Lakiluonnoksessa ei ole perustellusti avattu ohjausjärjestelmän kokonaisuutta suhteessa integraatitavoitteeseen. Esimerkiksi siihen, miten toteutetaan asiakaslähtöinen integraatio. Palveluiden integraation toteuttamiselle on erityisen tärkeää se, kuinka sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietoja pystytään tietoturvallisesti hyödyntämään moniammatillisesti yhtenä kokonaisuutena. Uudistuksen kokonaisuuteen liittyvät valinnanvapaus, monituottajamalli ja yhtiöittämisvel-voite vaikeuttavat integraation toteuttamista ja edellyttävät maakunnalta konsernitasoista järjestämisosaamista, josta ei ole kattavasti

aiempaa kokemusta. Uudistukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi tulee asiakaslähtöisen integraation toteutua peruspalveluiden ja erityispalveluiden ja kuntien vastuulle jäävien hyvinvointipalveluiden välillä. Palveluiden ohjaus muuttuu ehdotetussa järjestelmässä olennaisesti verrattuna nykyiseen. Valtion ohjaus suhteessa maa-kuntiin olisi tiukkaa hallinnollista ohjausta. Maakuntien toteuttamassa palveluiden tuotantoa koskevassa ohjauksessa siirrytään perinteisestä hallinnollisesta ohjauksesta omistajaohjaukseen, sopimusohjaukseen ja markkinaohjaukseen. Integraation toteuttaminen tällaisessa kokonaisuudessa vaatii uudenlaista osaamista. Integraation toteutuminen on käytännössä täysin riippuvainen ohjauksen onnistumisesta.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveyspalveluissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

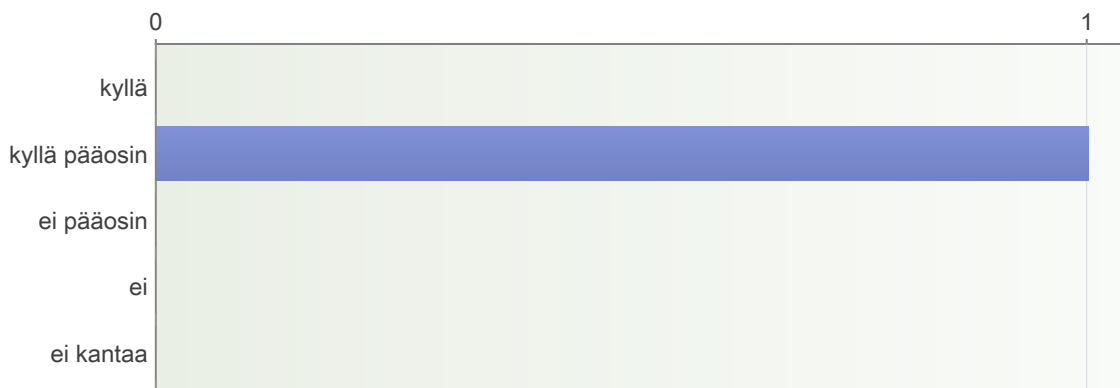

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakuntien palvelujen järjestämiseen kohdistuvan valtion ohjauksen tulee kohdistua ensisijaisesti strategiaan tavoitteisiin sekä maakuntien välisen työnjaon näkökulmasta strategisesti merkittäviin kohteisiin. Valtakunnalliset ja tarvittaessa erikseen kullekin maakunnalle asetettavat sosiaali- ja terveydenhuollon strategiset tavoitteet sekä ministeriön ja maakuntien neuvottelun nettely ovat riittäviä ohjausvälineitä. Valtiolla ei tule olla interventio-oikeutta maakuntien operatiiviseen toimintaan. Maakuntien toiminnan ohjauksen tulee perustua voimassa olevaan lain-säädäntöön, ei valtioneuvoston eikä ministeriöiden hallinnollisiin päätöksiin. Erityisen ongelmallista maakuntien itsehallinnon näkökulmasta on lakiluonnoksen 19 §:n (Palvelurakenteen, investointien ja tiedonhallinnan ohjaus) lisäksi 18 § (Valtioneuvoston toimivalta).

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

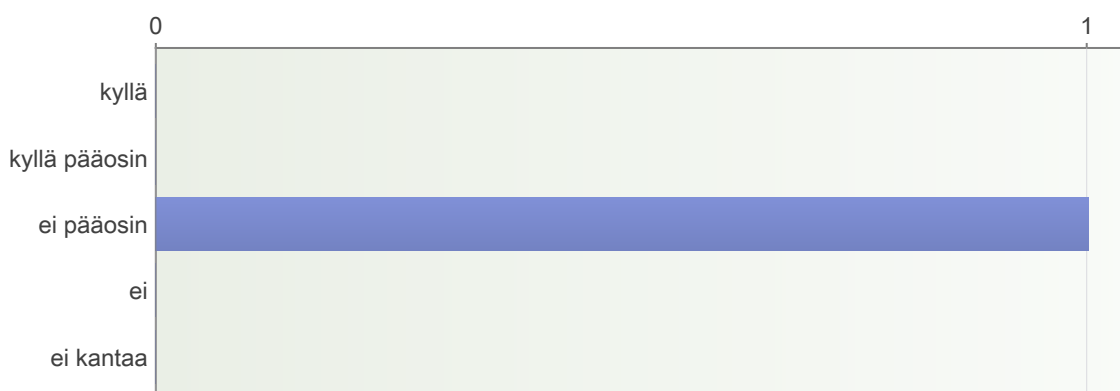

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Lakiesitys johtaa tässä muodossa ainakin kolmiportaiseen järjestelmään: maakunta, sen palvelulaitos ja sen tytäryhtiöt. Moniportainen järjestelmä luo laajan hallinto-organisaation erilaisine tehtäväkokonaisuuksineen ja nostaa hallinnon kustannuksia.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitettun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Säännös on epämääräinen eikä lakiesityksen perustelut selvennä asiaa. Milloin voidaan todeta, että maakunta on kilpailutilanteessa markkinoilla? Markkinatilanteen syntymiselle pitää määrittellä tarkemmat kriteerit

varsinkin, kun maakuntakonsernien toimiala on laaja. Jos vain kapea osakokonaisuus on markkinaehtoista, ei ole tarkoituksenmukaista yhtiöittää koko toimintaa.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- Järjestämislain 9 § kohtaan tulee muuttaa siten, että ensihoidon järjestämisvastuu on maakunnalla. Tällöin maakunnassa voidaan tarkoituksenmukaisella tavalla yhdistää ensihoidon ja pe-lastustoimen tehtävät sosiaali- ja terveystalouden integraatiota tukevalla tavalla. Maakuntien harvaan asutuilla alueilla tällainen sote-integraation mukainen yhteistoiminta tarjoaa lähtökohdan palvelujen toimiville toimintamalleille. Ensihoidolla on suuri merkitys mm. iäkkäiden kotona asumisen tukemisessa ja kotihoidossa.

Lain 11 § mukaan laajaan ympärivuorokautiseen päivystykseen kuuluvista palveluista säädetään asetuksella. Tästä huolimatta laajan päivystyksen toimipaikat määritellään laissa. Säädöksen merkitystä koko palvelujärjestelmään, sen kustannuksiin sekä muiden sairaaloiden toimintaan ei voi arvioida ilman laajanpäivystyksen palveluiden määrittelyä. Arvioitaessa palvelun laajuutta ja määrää tulee huomioida kesäasukkaiden suuri määrä. Nämä tulee olla tiedossa tämän lain säätämisen yhteydessä.

Lakiesityksen samassa säädöksen 3 kohdassa määrätään, että muilla kuin yliopistosairaaloiden sijaintimaakunnilla ei ole päätösvaltaa edellä mainittujen laajan päivystyksen palvelujen osalta. Yliopistosairaaloiden sijainti maakunnat saavat näin lähtökohtaisesti erityisaseman. Muut maakunnat joutuvat kuitenkin hankkimaan edellä mainittuja palveluja ja maksamaan kulut osaltaan. Tästä syntyy oikeudellinen epäkohta. Maakuntien itsehallinnollisen aseman näkökulmasta laajaan päivystykseen liittyvien palveluiden järjestäminen tulisi sisällyttää lain 16 § mukaiseen maakuntien yhteistyösopimukseen.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Vastaajien määrä: 1

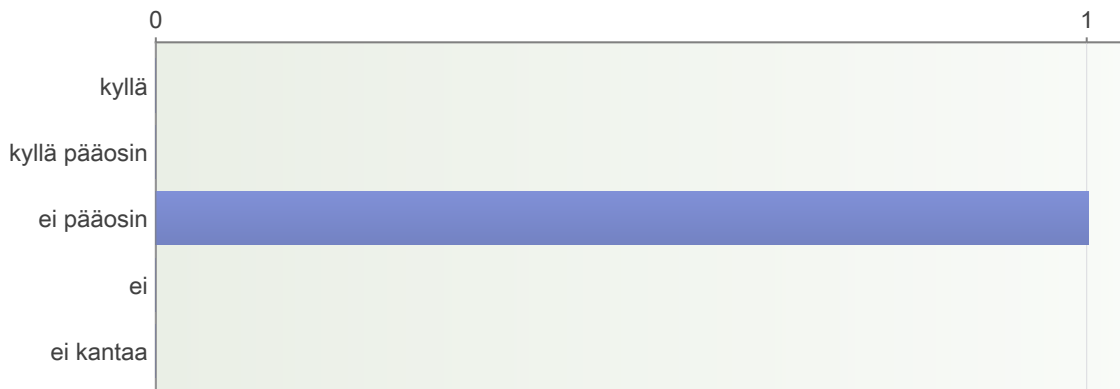
Avoimet vastaukset: ei kantaa

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaantulon 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

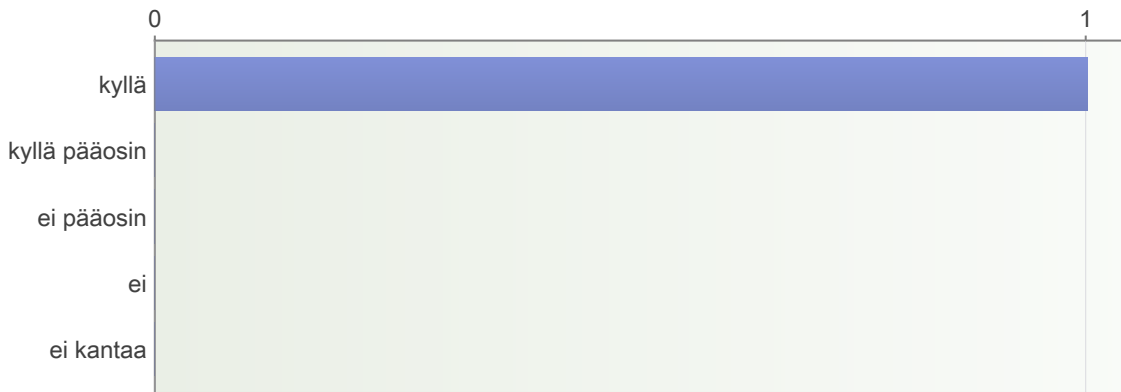

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Väliaikaisen toimielimen asemaa ja päätöksentekoa tulee selkeyttää ja toimintaan on varattava riittävä rahoitus. Kunnille selvitystyöstä aiheutuvat kustannukset on korvattava. Lain 6 § kohdassa väliaikaisesta valmistelutoimielimestä tulee lisätä maininta siitä, että samassa yhteydessä nimetään väliaikaiselle valmistelutoimielimelle esittelijä.

22. 20. Voimaantulon 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

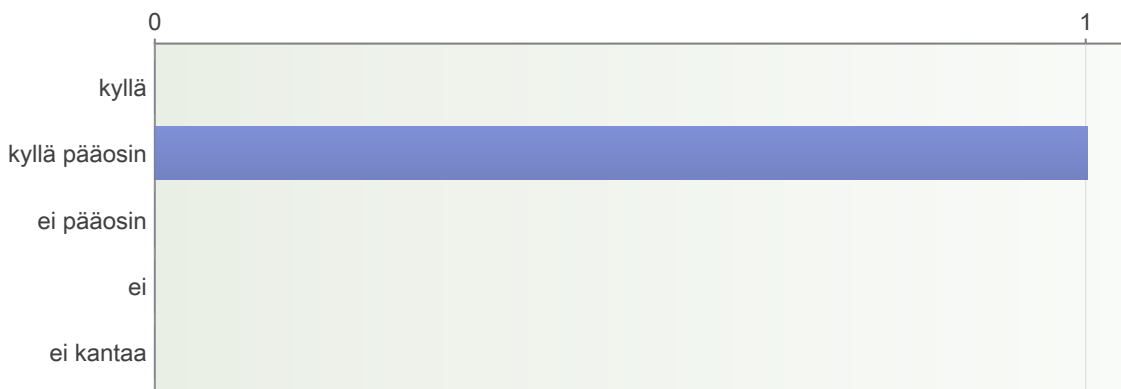

Avoimet vastaukset: kyllä

- Yli 220 000 palkansaajan siirto kunnista ja kuntayhtymistä ja valtion aluehallinnosta tulee tehdä yhteneväisin perustein, oli kyse sitten sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen kuten myös esim. maakuntien liittojen siirtyvästä henkilökunnasta. Ehdotettu toimintatapa, liikkeen luovutus, on perusteltu linjaus, koska järjestämis- ja tuottamisvastuu siirtyy maakuntien konserneille. Voimaanpanolain 14 §:n kohdan määrittely pelastustoimen henkilöstön siirtymistä voi olla ristiriidassa maakuntalain 6 §:n kanssa, jonka mukaan pelastustoimi on maakunnan tehtävä.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

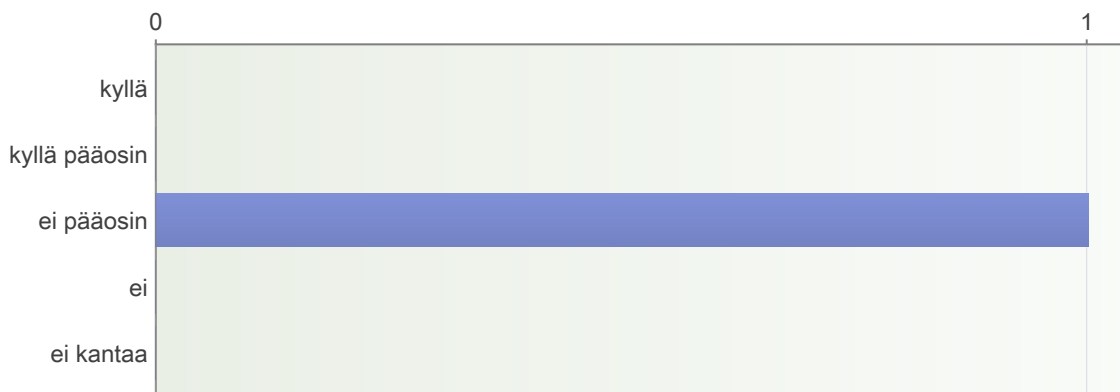
- Lakisääteisten kuntayhtymien omaisuuden siirto kunnilta maakunnille on selkeä ratkaisu. Kuntien omistamien toimitilojen vuokra-ajan tulee olla pidempi kuin 3 vuotta. Muussa tapauksessa tarpeellisten uudis- ja peruskorjausinvestointien toteuttaminen vaarantuu. Lain 21 § mukainen irtaimen omaisuuden siirto ilman korvausta on vastoin yleistä oikeuskäsitystä. Kuntien tulee saada siirrettävästä omaisuudesta asianmukainen, käypä korvaus. Omaisuuden siirrossa olisi otettava huomioon kuntarahoituksen ja kuntien takauskeskuksen lausunnossa esitettävät seikat.

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

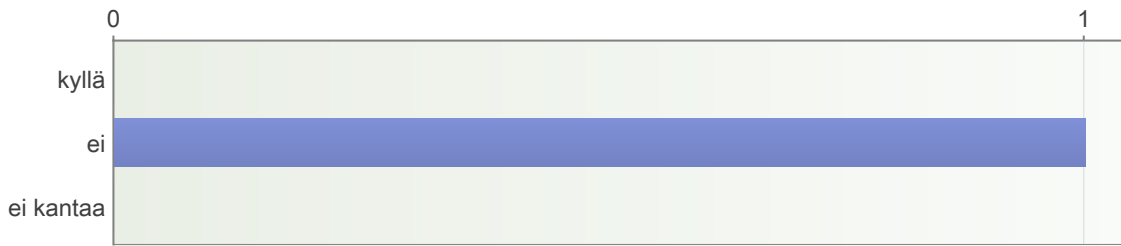

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Kunnan oikeus päättää veroprosentistaan kuuluu perustuslaissa turvattuun kunnallisen itsehallinnon ytimeen. Koska uudistuksen reunaehdoksi on asetettu, ettei kuntien tuloveroprosentti uudistuksen vuoksi saa nousta, kaikkien kuntien tuloveroprosenttia ehdotetaan alennettavaksi tasasuuruisesti 12,30 prosenttiyksiköllä vuonna 2019. Tämä tuloveroprosentin alennus on mitoitettu kunnilta maakunnille siirtyvien tehtävien valtakunnallisten kustannusten perusteella. Kunnat eivät ehdotuksen mukaan saisi vuonna 2019 päättää tuloveroprosentin nostamisesta, vaikka tarve tähän perustuisi muihin syihin kuin maakuntauudistukseen. Tästä aiheutuu joillekin kunnille, erityisesti kasvukunnille, ongelmia, koska kuntien tulot laskevat esimerkiksi suhteessa kunnan vastuulla oleviin velkoihin (suhteellinen velkaantuneisuus kasvaa merkittävästi). Tämä supistaa kunnan taloudellista liikkumavaraa kunnille jäävien tehtävien ja velkojen hoitamiseen.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Uudistus on historiallisen laaja ja sen käytännön toimeenpano vaativaa kaikilla tasoilla. Suurin osa uudistuksen toimeenpanosta tapahtuu vasta vuoden 2019 jälkeen. Toimeenpanolle on va-rattava riittävästi aikaa. Toimeenpanon tulee olla vaiheistettu ajallisesti. Ensimmäinen vaihe vuodet 2019–2020 ja toinen vaihe vuodet 2021–2023. Palvelulaitoksen mahdolliset palveluja tuottavat tytäryhtiöt voivat olla perustettuina vuoden 2022 loppuun.

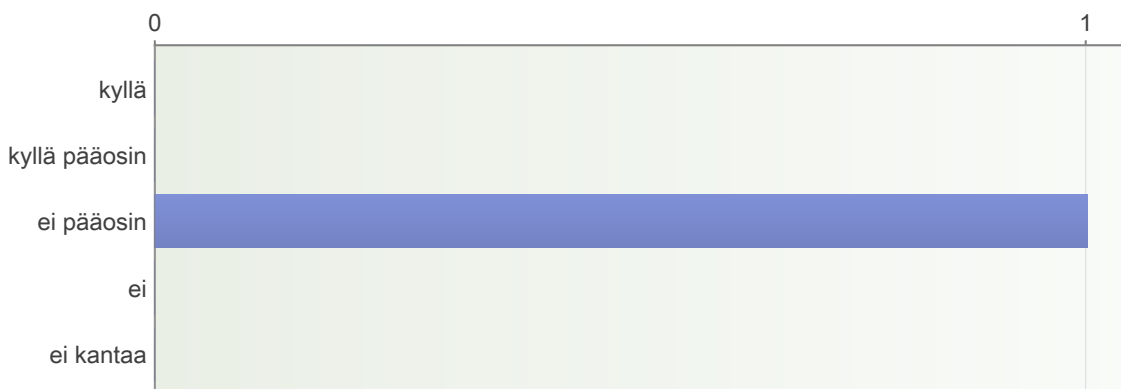
27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaannpanolaista.

Vastaajien määrä: 1

- Lain 38 § 3 kohta antaa valtiolle erityisen toimivallan palvelukeskusyhtiöiden toiminnassa osakkeiden tuoman äänivallan perusteella. Tämä lainkohta tulee muuttaa niin, että maakunnilla omistajina on päätösvalta palvelukeskuksissa. 40 § siirtymäkausi palvelukeskusten toimintojen ostamiselle kunnilta, kuntayhtymiltä tai niille palveluja tuottavilta yksityisiltä tai julkisoikeudellisilta palvelujen tuottajilta ilman kilpailutusta vuosina 2019–2022 on hyvä.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

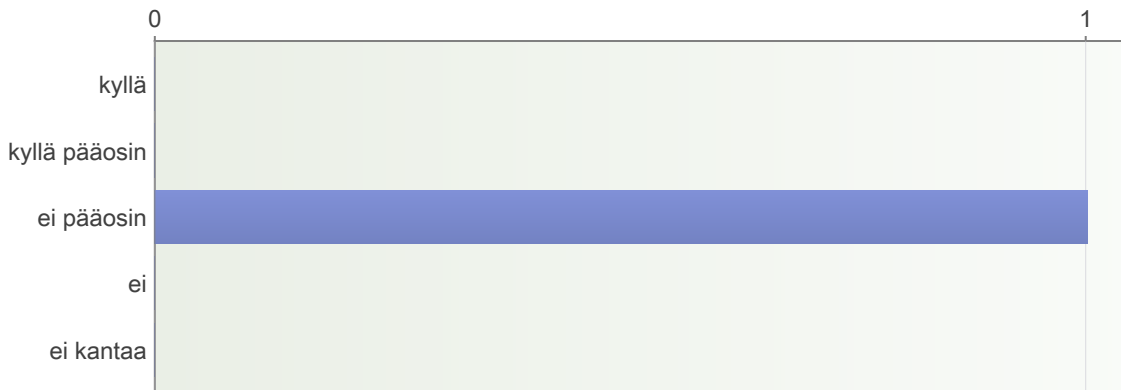

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakuntien itsehallinnon kannalta on ongelmallista, että ne ovat isolta osin valtionrahoituksen varassa. Valtionrahoitukseen perustuva malli esitysluonnoksessa johtaa maakuntien tiukkaan ja yksityiskohtaiseen valtionohjaukseen. Maakunnille tulee turvata taloudellista itsehallintoa, mikä edellyttää maakuntien verotusoikeuden toteuttamista uudistuksen myöhemmässä vaiheessa.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

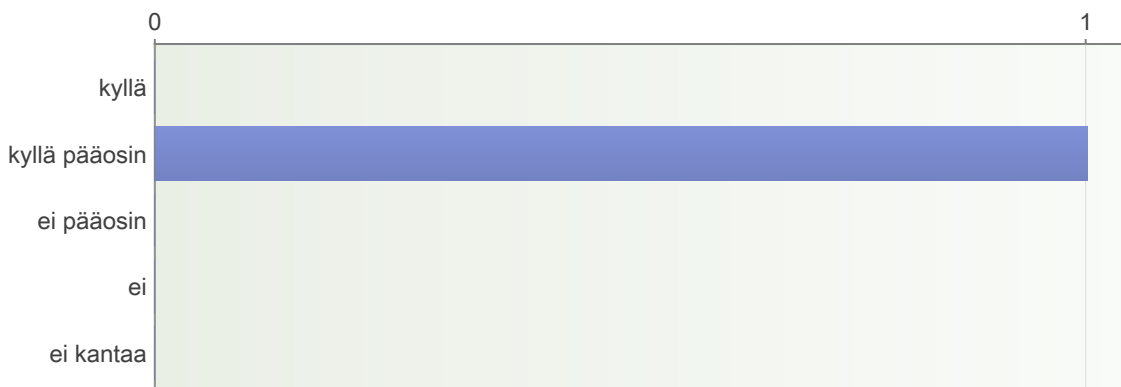

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakuntien investointien rahoitustapa jää esityksessä vielä epäselväksi. Maakunnat tulevat in-vestoimaan, mutta niillä ei ole pitkäaikaisen lainan ottamismahdollisuutta. Maakuntien rahoitus-lain mukaisilla rahoitusperusteilla tulee turvata jokaisen maakunnan rahoituksen riittävyys maa-kunnille lailla säädettyjen tehtävien ja velvoitteiden hoitamiseen (rahoitusperiaate). Ristiriidassa tämän periaatteen kanssa ovat maakuntalakiin sisältyvät maakuntien erittäin tiukat alijäämän kattamisvelvoitteet ja maakuntien arviointimenettelyn kriteerit sekä maakuntien rahoituslakiin sisältyvä maakuntien rahoituksen tason tarkistamiseen liittyvä rajoite rahoituksen enimmäis-kasvusta (maakuntaindeksi + 0,5–1,0 %).

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1

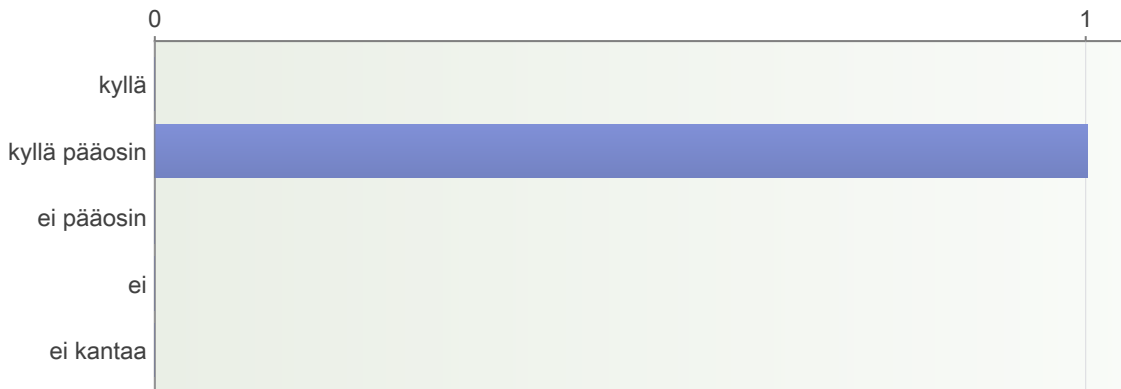

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Asukastiheyskertoimena on otettu huomioon maakuntien maapinta-ala. Tämä ei ota huomioon vesistöjen vaikutusta palveluiden saavutettavuudelle. Maapinta-alan lisäksi kertoimessa tulee ottaa huomioon tilastojen mukainen makean veden pinta-ala. Kriteerit sopivat yleiskatteellisen maakuntien rahoituksen jakamiseen niiden tehtävien osalta, jotka nyt lausuttavaan lakiesitykseen sisältyvät. Tulee kuitenkin ottaa huomioon, että päätökset siitä, miten valinnanvapaus ja monikanavarahoituksen purkaminen toteutetaan vaikuttavat merkittävästi lopullisen rahoitusmallin rakenteeseen. Esimerkiksi sairausvakuutuskorvaukset (n. 1,9 mrd. euroa) eivät välttämättä jakaudu maakuntien välillä nyt esitettyjen kriteerien mukaisesti.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Kyllä on. Siirtymäaika on riittävän pitkä ja riittävästi porrastettu.

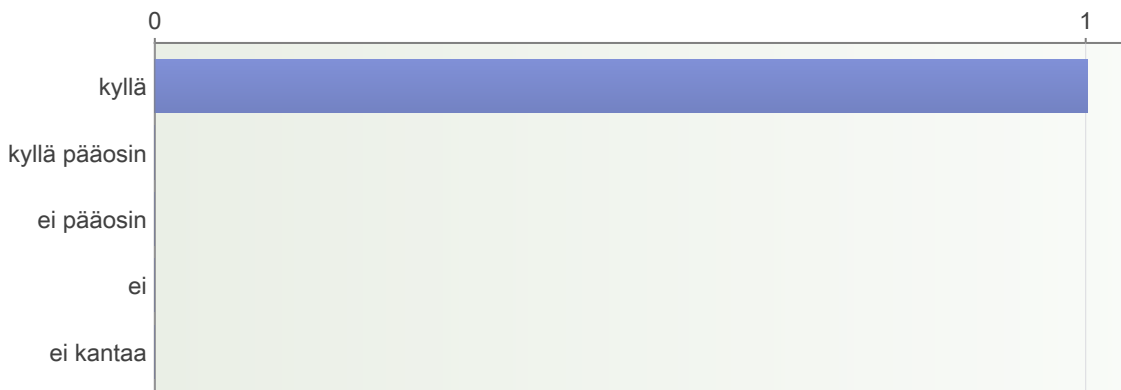
32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Vastaajien määrä: 1

- Rahoituslain 27 § sääntely on maakuntien toiminnan aloittamisen kannalta osin ennakoimaton. On ymmärrettävää, että rahoitus halutaan sitoa vuoden 2016 tilanteeseen, jolloin maakunnat eivät pysty nostamaan omaa tulevaa rahoitusosuutta lisäämällä menoja vuosina 2017–2018. Tältä osin säännös kannustaa taloudelliseen toimintaan myös siirtymäkaudella. Toiminnan rahoitustason sitominen siirtymäkaudella pelkkään maakuntaindeksiin voi kuitenkin johtaa siihen, että maakuntien rahoitustaso on merkittävästikin todellista kustannustasoa alempi, kun toiminta käynnistyy vuonna 2019. Tämän vuoksi myös vuoden 2019 rahoituksen kokonaismäärän pohjan määrittelyyn tulee lisätä lain 29 §:n mukainen lisäys (maakuntaindeksi + enintään 1 prosenttiyksikkö) sen mukaan, miten kustannukset koko maassa ovat kehittyneet.

33. 31. Pidätkö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena?
(erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Maakuntajaon muuttamisen edellytykset ja prosessi vastaavat pääosin kuntarakennelain mu-kaista menettelyä muutettaessa kuntajakoa. Tämä on perusteltua. Maakuntien arviointimenet-telyyn perustuvaa maakuntajaon muuttamista vastoin maakuntien tahtoa ei ole perusteltu lin-jaus. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien arviointimenettelyä vastaa-va menettely sopii huonosti maakuntiin, joilla jo lähtökohtaisesti tulee olla taloudelliset edellytyk-set selvitä tehtävistään. Lisäksi arviointimenettelyn käynnistymisen edellytyksenä olevat kritee-rit ovat maakuntalaissa maakuntien näkökulmasta liian tiukat. Maakunnat voivat niiden perus-teella liian helposti joutua arviointimenettelyyn ja sitä kautta maakuntien pakkoliitoksiin.

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Vastaajien määrä: 1

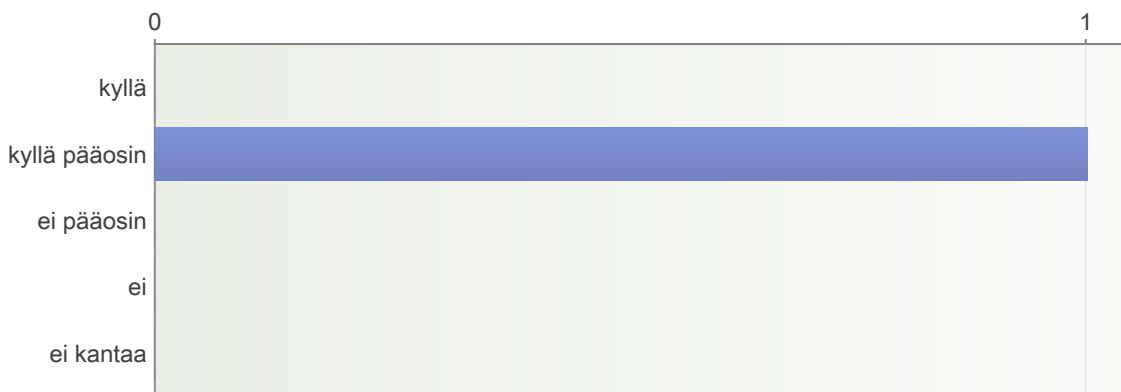

Avoimet vastaukset: kyllä

- Kuntien valtionosuusjärjestelmästä tulee vaikeasti hahmotettava ja sitä on pikaisesti uudistettava.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

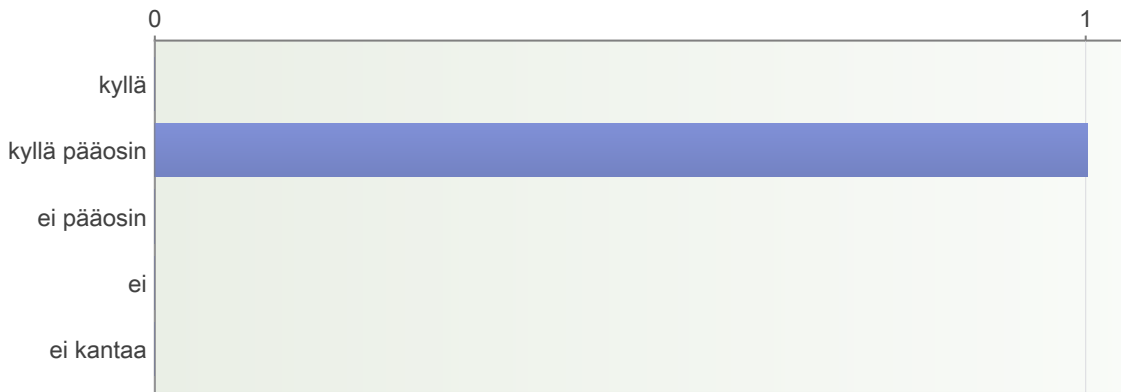
- Valtionosuusjärjestelmän tarkoitus muuttuu merkittävästi uudistuksessa. Aiemmin kuntien väli-siä kustannus-, tarve- ja tulopohjan eroja tasanneen järjestelmän tärkeimmäksi tavoitteeksi uudistuksen jälkeen tulee maakuntauudistuksesta aiheutuvien kuntiin kohdistuvien taloudellisten vaikutusten tasaaminen. Tältä osin valtionosuusjärjestelmään sisältyvillä yksittäisillä kriteereillä ei ole uudistuksen jälkeen vastaavaa merkitystä kokonaisuuteen kuin nykyjärjestelmässä. Ot-taen huomioon hyte-kriteerien vähäisen merkityksen rahoituksen kokonaismäärään niiden määräytymisperusteet ovat monimutkaiset ja tulkinnanvaraiset.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Esitys lähtee siitä, että rahoitus maakuntien toimintaan kerätään kokonaisuudessaan valtion verotuksen kautta. Lähtökohta on ongelmallinen maakuntien itsehallinnon sekä järjestelmän kannustimien kannalta. Verotusoikeuden kanssa maakunnan toiminnan tehokkuuden lisääminen hyödyttää alueiden asukkaita enemmän, koska alueen päättäjät ovat vastuussa oman alueensa asukkaille ja oman alueen verotus pyritään pitämään mahdollisimman alhaisena. Siltä osin, kun rahoitus päädytään keräämään valtion verotuksen kautta, valtionveron veroperusteisiin esitettyjä muutoksia voidaan pitää perusteltuina. Ehdotus verokaton asettamisesta kunnille ei ole perusteltu kunnallisen itsehallinnon ja tulevaisuuden kunnan rahoituksen kannalta. Maakuntien ja kuntien itsehallinto on rinnakkaisia alueellisia itsehallintoja.

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Vastaajien määrä: 1

- Kuntayhtymän jäsenkunnat arvioivat lausunnoissaan verolakien muutosta kuntien näkökulmasta.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

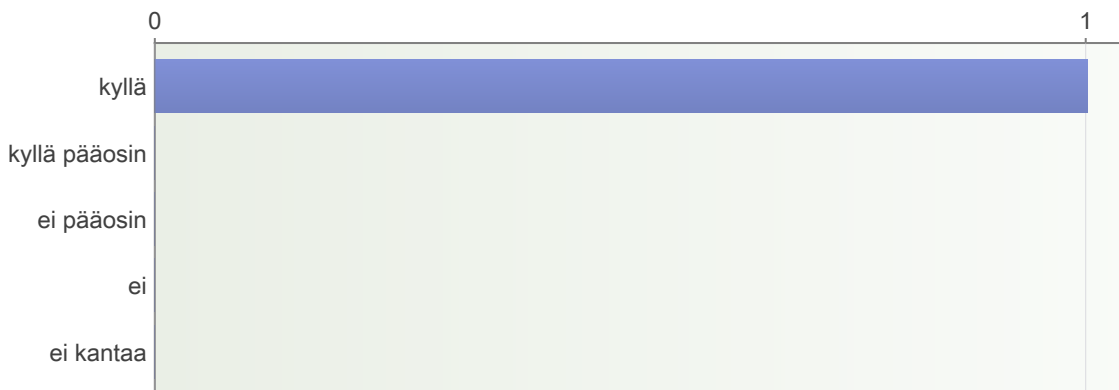

Avoimet vastaukset: kyllä

- Maakuntien henkilöstöön ehdotetaan sovellettavaksi kunta-ala työ- ja virkasuhdelainsäädäntöä, joka muutetaan koskemaan myös maakuntia. Muun muassa yhteistoiminnan ja viranhaltijan palvelussuhteen ehtojen osalta säätelyn taso pysyy samana. Hallituksen 5.4.2016 linjauksen mukaan KT on jatkossa kuntien ja kuntayhtymien lisäksi myös maakuntatyönantajien edunvalvoja. Lisäksi kunta- ja maakuntakonsernin osakeyhtiöt voivat valita työnantajajärjestykseen Kunta- ja maakuntatyönantajat KT:n. Lakiehdotus vastaa asian valmistelua. Tämä on kannatettava linjaus asiassa.

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Maakuntien ja maakuntien palvelulaitoksen eläkevakuuttajaksi ehdotetaan Kuntien eläkevakuutusta Kevaa. Konsernin yritykset voivat vakuuttaa Kevassa. Tämä on kannatettava linjaus asiassa.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Etelä- ja Savon sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän perustamisvalmistelussa vuosina 2015–2016 on otettu huomioon maakunta- ja sote-uudistuksen toteutuminen vuoden 2019 alusta. Etelä-Savon sairaanhoitopiirin seitsemän jäsenkunnan kaikki sosiaali- ja terveyspalvelut yhdistyvät yhdeksi kokonaisuudeksi vuoden 2017 alusta. Etelä-Savon sairaanhoitopiirin palvelut ovat osa Essote-kuntayhtymän toimintaa. Essote-kuntayhtymällä on järjestämisvastuu seitsemän jäsenkuntiansa kaikista sosiaali- ja terveyspalveluista vuosina 2017–2018 yhden päätöksenteon ja johdon ohjauksessa. Lisäksi kuntayhtymä järjestää Pieksämäen ja Joroisten erikois-sairaanhoidon palvelut. Lakiluonnoksen mukaan Joroinen siirtyy Pohjois-Savon maakuntaan. Etelä-Savossa maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelussa Essote-kuntayhtymä ja Itä-Savon Sosteri kuntayhtymä toimijoina muodostava selkeän rakenteen maakunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon uuden rakenteen ja palvelutoiminnan toteuttamiselle vuoden 2019 alusta alkaen.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

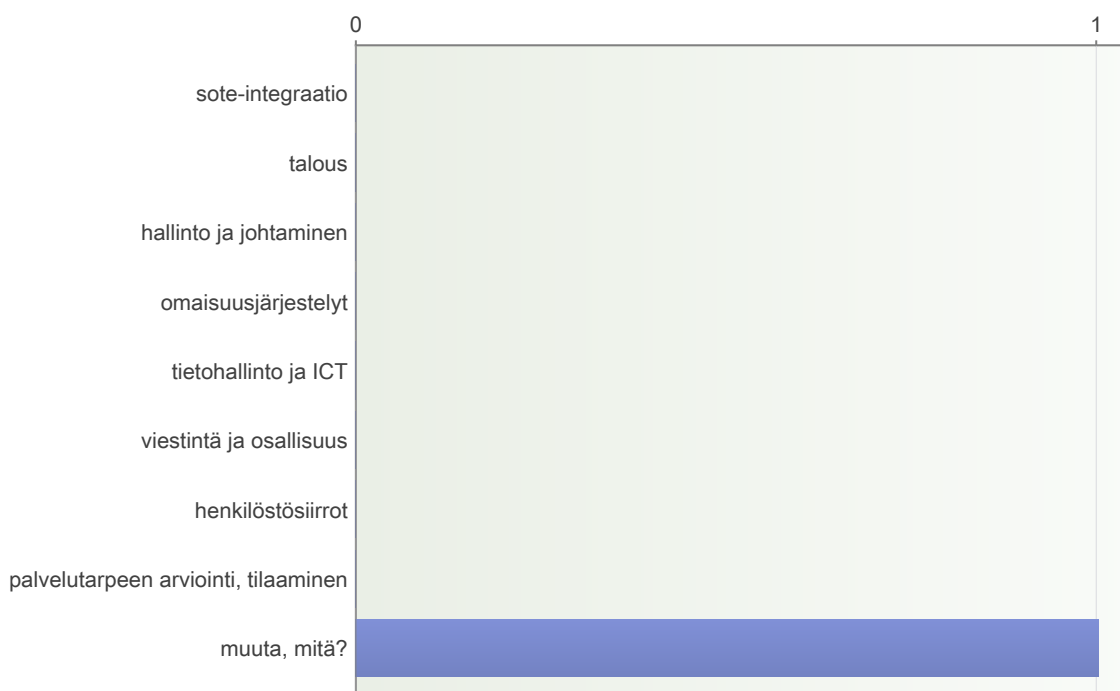
Vastaajien määrä: 1

- Maakuntien edellytykset tehdä taloutensa linjauksia ja suunnitelmia laajojen sosiaali- ja terveys-palvelujen järjestäjinä ja osin tuottajina ovat lähtökohtaisesti sangen rajoitetut ainakin seuraavista uudistukseen liittyvistä asioista johtuen:

- rahoituksen tasoon liittyvä 3 mrd. euron ennalta määritelty säästötavoite (maakuntain-deksi + 0,5-1,0 %)
- maakuntien tiukat alijäämän kattamisvelvoitteet ja maakuntien arviointimenettelyn kriteerit
- puuttuva verotusoikeus ja rajoitetut mahdollisuudet ottaa lainaa
- lakiin perustuvat maakuntien toimintavapauden rajoitukset, erityisesti rajoitukset jotka liittyvät palveluiden tuottamiseen
- tiukka valtionohjaus sekä
- uudistuksen toimeenpanoon liittyvät kustannukset
- monikanavarahoituksen purkamiseen ja valinnanvapauslainsäädäntöön liittyvät linjaukset myös vaikuttavat merkittävästi maakuntien talouteen.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: muuta, mitä?

- Uudistuksen toimeenpanoa on historiallisen laaja ja ajallisesti pitkä muutosprosessi, joka suoraan vaikuttaa monella tavalla maakuntien asukkaiden elämään ja tapoihin toimia, kuntien asemaan, tehtäviin ja talouteen sekä perustaa uuden maakuntien itsehallinnon, jossa korostuu konsernimainen ohjaus- ja hallintotapa. Käytännössä tämä tarkoittaa riittäviä voimavaroja uudistuksen toimeenpanoprosessiin ja sen eri vaiheisiin, joissa alueiden tuen tarve ja kohdentumisen vaihtelee. Tärkeää on tunnistaa ja vastata alueiden erilaisuudesta ja prosessin eri vaiheista syntyneisiin erityistarpeisiin ja muutosjohtamisen haasteisiin. Toimeenpanon

kiireellisten perus-tamistehtävien vaiheessa eri valmistelukokonaisuuksissa asiantuntijoiden tekemistä menettely-tapaohjeista on hyötyä muutosprosessille (esivalmistelun ja väliaikaisen hallinnon vaihe).

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Lainsäädäntömuutosten yhteydessä on syytä tarkistaa myös sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulainlain (734/1992) nojalla annettua asetusta. Erityisesti tulee yhdistää perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon erilliset asiakasmaksut. Arviota uudistuksen vaikutuksista kuntien talouteen tulee tarkentaa.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.